

Szerkesztési iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető küldemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:
Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Haziipar-egylet”
és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:

szerdán és szombaton

Előfizetési feltételek:

helyben hűbeshordva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . 1 ft. 80 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábszoros pótlórért, vagy
annak helyéért 60 kr.
Bátyegdi külön 30 kr.
Nyitlitter sora 15 kr.

A v á l s á g.

Sepsi-Szentgyörgy, febr. 15.

Ő felsége a Tisza-kabinet lemondását, mint mult
számunkban jeleztük, elfogadta.

A konzervatívok közül többen Bécsbe hívtak,
de se Majláth György, se Sennyey báró nem voltak
hajlandók a kabinet-elakításra. A felhívott volt Deák-
párti vezérferfiak szintgy vonakodtak kabinetet ala-
kítani.

Bittó kijelentette a királynak, hogy Magyarorszá-
gon nincs politikus, ki az engedményekben tovább
mehetne, mint a mennyire Tisza ment. Sennyey haj-
landó lett volna a minisztérium megalkotására, de csak
egy minisztérium (Ürmenyi) talált. Sennyey feltételt
tette ki: a honvédség eltörlését, az ál-
lamkiadások redukálását, a közigazga-
tás megváltoztatását és a kiegyezés kér-
désében tabula rásat követelt. Ily fel-
tételek persze elfogadhatók nem voltak.

Mint hírlík, Sennyey másodízben is felszólított
a kormány átvételére, és hogy egy ideig országgyűlés
nélkül vigye az ügyeket.

Andrássy állása is veszélyeztetve van s ezt Ig-
natiew tábornok Bécsben időzésével hozzák kape-
salta. Andrássy bukna, mert keleten fegyveres fellépést
akarnak kezdeni, és tudják, hogy az alkotmányos Ma-
gyarország nem fog abba beleegyezni, fülökbe cseng
Tisza tavaly mondott szavai: hogy „a magyar
kormány beleegyezése nélkül egy ka-
tona sem fog megindulni”.

Mitűn az új kormányalakítás lehetlenné vált, mint
tegnap vett táviratunk jelzi, a Tisza-kabinet kormá-
nyon marad, miután az osztrák minisztérium-egede-
ményesen folytán a kiegyezés, még pedig a
Tisza-kormányával, biztosítottak te-
kinthető.

A kormány válságot tehát befejezettnek tekint-
hetjük addig is, míg a Tisza-kabinet kormányon ma-
radását újabb hírek megerősítik. A Tisza-kabinet ma-
rad, mert az osztrákok egy Sennyey minisztériumtól
irtóznak; marad, mert az osztrák a kiegyezés kérdésében
engedett, mert belátta, hogy kevesebb a Tisza-féle
alkunál bármely magyar országgyűlés se adná
sankcióját.

A keleti kérdés.

A török kormány körjegyzése, melyet még a
mult hó végén intézett a nagyhatalmakhoz, koményen
megbírálja a konferencia tagjainak az eredeti pro-
grammtól való eltérést. „Jogunk volt föltűnni” —
egy mond a jegyzék, „hogy az európai meghatalmazottak
nem fogják szem elől téveszteni tárgyalásaikban az
eredeti alapfeltételeket, melyek mint fennebb mondtuk,

nem voltak egyebek az angol programmnál. Szeren-
csétlenségre a meghatalmazottak tervbe vették és
egyértérsé távol volt attól, hogy az angol program
által körvonalazott határok közt mozogjon és a párisi
szerződés azon pontjához ragaszkodjék, mely eltűntja
a hatalmakat attól, hogy a porta belügyeibe avatkozzan-
nak. A konferencia ellentétben a status quo fentar-
tása iránt elfogadott alaptételeknek, területengedése-
ket követelt. Szerbia és Montenegró számára azonban
a birodalom némely tartományainak belkormányzatára
nézve oly intézmények egész rendszerét hozta javas-
latba, melyek egy egészükben, mint részleteikben tényleg
megsemmisítik a souverainitást. Továbbá azon terv
a garancia neve alatt oly rendszabályokat követelt,
melyeket egy függetlenségére féltékeny kormánynak
sem lett volna szabad előterjesztene; a ellentétben az
angol programtól, melyben csak erkölcsi garanciák-
ról volt szó, melyek a Hercegovinának és Bukoviná-
nak adandó intézményektől fognának származni, kö-
veteltetett a portától, hogy anyagi és tényleges garan-
ciákat szolgáltatson az idegen hatalmak kezébe.”

Ezután elmondja a jegyzék, hogy a porta ily le-
alázó föltételekre rá nem állhatott, s a felelősség nem
a portát terheli. Végül Ignatievnek a konferencia
utolsó ülésén mondott fenyegető beszédre reflektál a
jegyzék s azt mondja, hogy a török követek megdöb-
benve hallották, mint fenyegetődzik Ignatiev kollegái
névében s igen könnyű lett volna tönkre silányítani
nyilatkozatait, de a török meghatalmazottak Orosz-
ország képviselője iránti személyes tekintet miatt hall-
gattak. Ugyanezt tették az európai meghatalmazottak
is, s a jegyzék konstatálja, hogy ezek csodálkoztak,
mint beszél Ignatiev az ő nevükben s végül azon meg-
győződést fejezi ki, hogy Ignatiev korántsem tolná-
csolta a hatalmak nézetét és szándékait.

Darby lord a keleti kérdésben a konferenciára
vonatkozó néhány megjegyzés után így szól:

„Allított, hogy a török kormányzat hibái fel-
oldanak minket a párisi szerződéstől. Ez nem he-
lyes érv. A szerződés nem Törökország iránti önzet-
len jóindulattól kóttetett, hanem az involváló európai
érdekek kedvéért; a szerződés 1871-ben megújított,
azóta a török kormányzat nem változott, pedig akkor
ép a liberális párt ujitotta meg a szerződést.”

A párisi szerződés nem tartalmaz ígéretet arra
nézve, hogy harcolni fogunk Törökországgal, a párisi
deklaráció szerint pedig a szerződés megsértése csak
akkor képez casus belli, ha Ausztria és Franciaország
— a deklaráció alírói — bennünket, a harmadikat
felszólítanak a beavatkozásra, a mi épen nem való-
színű. Nem mondom, hogy bizonyos körülmények, pl.
Konstantinápoly fenyegetése esetén töltenség volna
kötelelenségük. De fölöleges most az eshetőséggel
foglalkoznunk.

A cár szavaiban nem kételkedünk de a cár nem

lyen most a nap lehangyaltik, hogy holnap annál fé-
nyesebben tűnjön föl; mi, kik tekintve e zsiabongó
életet, mindezt magunkénak nevezhetjük, dicserjük
istent, ki a szellemben nyilatkozik!

Eközben a kert egyik emellett pontjához értek.
Lábaik alatt hűmpölyög el egy királyi folyam, mely-
nek innessz partján, hol ők állanak, egy város terül
el, ódon falai, szűk utcái, történelmi emlékeivel, erős
várval és oly kerttel, mely csak azért nem hasonlít
Semiramis függő kertjéhez, mivel nem egy mély légűr
felett, de egy magas hegyen fekszik. A tulparton a
jelen kor vívmányai: gyárak, boulevard-ok, augár-utak,
akademia, színház, muzeum, vigarda, országház stb.
stb. diszlenek.

A nap leldoz már és a két nő még mörög a
magaslaton, a csendet a könyvvel kezében a szeré-
nyebb tőri meg:

— Valóban, a szellem-negység előtt meg kell ha-
jolni egy világ hatalmasnak, mint a kicsinyeknek,
hisz a költői szabadság túl időn és életen, nem ismer
korlátot, és korunk szelleme a saját szabadság szár-
nyain át leng és behatol egy a palota fényes termei,
mint a kunyhó belsejébe. Nem fölemelő és szép e
tudat? Igen! és e tudat lelkesít engem is, hogy az
igazság hangja, mely oly soká volt elnyomva a sötét-
tebb századok harciáradó, vallási villongásai, rajongó
búnei által, most tülhangzik az őt világérsz völgyei,
halmjai, folyói, térei és népei fölött.

— Mama! Mama! Te ma nem tétél sétalova-
gást, pedig oly szép idő volt, és én azt hívtam, hogy
honn se vagy! — így szól egy csodaszép fűrgő leány-
gyermek előszökelve valamely bokorból, s a magas
nő-alkothoz simulva.

— Nem gyermekem. Vannak hasznosabb és na-
gyobb élvezetek is, mint a sétalovaglás, és engem most
az tartott vissza.

mindenható, és meglehet, hogy kénytelen lesz olyas-
mit tenni, amit maga sem haját; én semmiféle nyilat-
kozatot se fogadok el háboru elleni biztosíték gyanánt.

Arra volt jogunk, hogy törökországi keresztények
érdekeiben a portának tanácsokat adjunk, de egy ide-
gen ország belügyeibe tényleg beleavatkozni, ez oly
eszköz, melyet csak igen ritkán kell használni. Nincs
rosszabb kormány, mint az idegen képviselőkkel ala-
kitott bizottság, a tagok nem férnének meg egymás-
sal, az ország viszonyait nem ismerik és ami a földolg,
nem felelősek.”

A helybeli „Székely Mikó-tanoda”

Fél évi közzvizgái — a mint e becses lap ha-
sábjain előre is tudatva volt — folyó én február 7-én
kezdődőleg tartattak meg.

Megvalljuk, minket a tanügy iránti érdeklődésen
kívül, még az is vonzott ezen vizsgákon megjelenni,
mert látni akartuk, hogy ezen intézet, melyen e
megye örökös szeme oly féltékenyen csúg,
mikép teljesítet cultur missióját e rövid tanévi ciklus
alatt, midőn r. igazgató nélkül, mintegy magára ha-
gyatva működött.

Mert meg kell vallani, hogy egy tanintézetnél,
hol a tanári kar egy vezető fő nélkül állva, ugyszólv
respublicai életet él, hol mindenik tanító egy összefűző
kapocs nélkül, saját szakállára végzi teendőjét, majd-
nem kivétel nélkül az szokott történni, hogy az erők
szétágaznak, a szerves egész szétszomlik. Ily állapot
pedig rendszeren a köztgy bukásával szokott végződni.
Azonban ha kivételképen egy ily fő nélküli tanítói kar
működése oly összefűző és sikeres, hogy azon az
igazgató hiánya legkisebb mérvben sem ismerhető fel,
akkor e tanítói kar teljesítette teendőjét, egy, hogy
máltánylatunkat hallgatással nem mellőzhettük.

Es valóban, a ki ezen közzvizgákon jelen volt, a
ki azokat figyelemmel végig hallgatta; azon meggyő-
ződésel távozhatott el: hogy ezen tanintézet minden
hivatott tagja egy teljesítet kötelelenségét, s a lefolyó
félévben híven munkálta, oly eredményt mutatott fel,
mely a „Székely Mikó-tanodát” méltóvá teszi azon
alaptárvára, melyet a legnagyobb székely tett, méltó
azon áldozatra, melyet Sepsi-Szentgyörgy városa is
ezen intézetnél a tulajony oltárára csak közelebből
it hozott.

Ösmünkre szolgált látni, hogy az egyes osztá-
lyokban előadott tantárgyak nemcsak a növendékek
értelméhez mért fokozatosan osztattak be, hanem móli-
szertani kezelésük is oly kifogástalan volt, mely min-
den mozzanatnál a növendékek értelmű fejlődését
tűntette fel. Egyetlen kifogásunk ha volna is, ez más-
ban nem lehetett fel, mint abban, hogy a természetrajz
tanítása tudományos alakban vezetettett e tantárgy
kezelésénél. Még az alsóbb osztályokban is oly tud-

— Es ő, ugy-e? — mutat a másakra a gyermek
— hisz ő oly jó és egy szeret tégedet.

— Szeret, mint tégedet s mindnyájunkat, gyer-
mekem. De most menj be a lakba, mert meghűtöd
magadat, az est hűvös már.

— Jer be te is, mert én addig nem megyek.
Ugy-e, én is veltünk jön?

Komoly pompával butorozott teremben találjuk
a két nőt; a pamlag előtti remek művű asztal, rajta
több műkincs között néhány könyv. Egy csillár fél-
homályt terjeszt körül és a kényelem mint izlés „Jövő
század regénye” által, meghajlik a szellem-negység
előtt, nem jegyezte meg őn, hogy az Arpád házat
ujra a történelem színvonalára emeli.

— Igen! mert ő magyar és a magyar nemzet
aristokratikus, ragaszkodik az ősiséghez, szóval buz-
ke őseire, — szól lelkesítve a másik, letéve Milton
„Elvesztett paradicsomát” a „Jövő század regénye”
melé — de ép azért királynőjének trónja számolyára
helyezi a műremekeket, melyeket a hon oltárán elő-
ször megszentelített, valóban ő méltó, hogy királynő-
jének nagybecsűlését kiérdemelje.

— Higgyen nekem, hogy már ki is érdemelte,
mert az, ki bonáért rajong, önmagát és elveit soha

T Á R S A .

A felolvasó nő.

— Életkép. —

Irta Székely Jánosné, Ince Sarolta.

Egy tündéresen berendezett kertnek háttéréből,
hol sötét lugasok rejtik el a kíváncsi szemek elől a
magányt kedvelőt, két nő alakja tűnik szemünk elé,
kik a szépségesen kanyargó kavicsos utakon lassan
és elmerülve a beszédben, jönnek mind előbb előbb.
Kisérjük őket figyelemmel.

Az egyik magas junói alak, méltóságtelejes és
egyszersmind kecses tagjain sötétzintű, utólrhetlen
nemes izlésű ruha foly alá. Arca? Oh, ez arcon lélek-
nagyság, szívjószág és komoly fenség összhangja honol.
Kisértéses inkább, mint magas homlokán a női báj
dereng; mély sötét szeméibe tekinteni halandónak
ritkán jut a szerencse, de e szemek kisugárzása és
tekintete képes boldoggá tenni egy nemzetet. Szeren-
lemdörörs állacszkája és mosolygó ajkai egy család
jellegét hordják magukon, mely századok óta arról
nevezetes, hogy férfi mint nőtagjai kiválóan jölesek.

A másik nőalak sokkal kisebb és teltebb, biztos
és önértéses mozdulatai, nyájás, meggyőző arca az ér-
telem és szeretet felismerhető jeleit mutatja, az elra-
gasztatás és imaszórák áhítat látszik azon, midőn társ-
nőjére tekint, kezében nyitott könyv, Milton „elvezet-
tett paradicsom”-a nyugszik, ugy hallgat a szavakra,
melyek az előbbi nő ezüst csengést hangján hozzá
intézkézik.

— Irigylésre méltó a szellem, mely csak lelki
szemeivel látva uralja elvesztett édenét, és én boldog-
nak vallom őt, midőn századok előtt megteremthető
örök becsű mávét. Mi, kik látva iton szép eget, me-

mányos definíciók, technikus terminusok fordultak elő, melyek magasabb értelmű fogalmak, mint az állatok. Ezen körülmény is azonban onnan magyarázható meg, hogy az illető szaktanár a ki tudására emelkedett, tantárgyának oly mély ismeretét bírja, melyből a fiatalabb és éretlenebb korba alá bocsátkozni, csak kivételképpen sikerül.

Különbözik egy ezen szaktanár urnak, mint az egész tanári karnak működésükért csak elismerést szavazhatunk. Ezen felmutatott felvéi eredmény, melyről csak futólag emlékeznünk meg, biztos kezesség a jövőre. És mi bizony hisszük, hogy így vezetést mellett a tanítványok gazdag szellemi kamatot nyújt és vidék érdemes tagjainak, kik a legnagyobb megpróbáltatások között is oly sok anyagi áldozatot hoztak a szent ügy oltárára.

Jelen volt.

Hétfalu, 1877. jan. 5.

Minden félreértést és gyanúsítást megszüntetése végett a megnyugtatóra azoknak, kik Hétfalunak Brassóvali kibékülési szándékában jogeljárászt láttak, közöljük azon javaslatot, melyet Bácsfalú községi képviselője nyújtott be a békeponthoz elkészítő bizottságnak:

Tekintetes bizottság!

Mi mint Bácsfalú községének alólírt képviselői örömmel hallottuk a f. év dec. 13-án Hosszúfaluban az egész Hétfalú községi képviselőivel együttesen megtartott nagy gyűlésen jelenlévő képviselő társainktól, hogy tekintetes megyei főjegyző és titkár ur a hosszú és jelen nyomásztó körülmények közt életmésztó perlekedés helyett rövidebb s a közhajtságnak ép oly teljesen megfelelő utat jelölt ki a Brassó városi által törvénytelenül elvett aiai örökségünk: erdinek, legelőink, malmaink, korcsmáink visszaszerzéséhez. Ez az ut a kibékülés útja.

Ez ajánlat képviselő társaink közül némelyiket meglepett, másokat aggodalmat ébresztett, mások örömmel hallák az új ut kijelölését, s hogy a titkári ajánlat oly hamar megnyeré az egész gyűlés helyeslését, csak annak tulajdonítható, hogy Brassómegyének egy tiszta szándékú hivatalnok szolt Hétfaluhoz. A békeponthoz megállapítása végett egy számos tagu bizottság választott, melynek kötelességévé tétetett a munkálat gyors kikészítése és beterjesztése.

Tekintetes bizottság! Bácsfalú nevében mi is elfogadjuk a békeajánlatot s mielőtt meghatároznók a feltételeket, bátrak vagyunk népünk jogai, megítáradatás és küzdelmeire vonatkozólag némelyeket elmondani.

Atyáink mint a haza széleit őrző nép nem voltak soha senkinek jobbágyai, mi sem mint utódaik; ép oly szabad polgárai voltak ők és vagyunk mi is a szép magyar hazának mint a szabad század községek szabad lakói, de Brassó közigazgatása alá jöve a hatalmas társnak anyagilag és szellemileg, eltorpítt rabságába jutának. Ez égből kiáltó törvénytlenységnek és szabad polgárságunk bebizonyítására írtak meg a legújabb időben Jakab Elek „királyföldi viszonyok ismertetése“, pávái Vajna Elek „Cafóleta“, Memorandum „Hétfalú perai“ és Orbán Balázs „Barcaságja“, mely munkák teljes hittel halmaz okmányokon alapulnak. Mi magunk is, mint atyáink élő nemzedéke, szemtanúi vagyunk Brassó városának földesuragra szűn nélküli törekvésének. 1848-ig elszedte malmainkat, korcsmáinkat

havasai legelőinket; 1848 után lefoglalta erdeinket és vásárt üzött saját örökségünkön, birtokunkon és mi több 18 éven keresztül Hétfaluból épület-taxa címén és zálogolásokból több mint 20,000 forint összeget csikart ki. Sirva néztük az idegen garázdálkodást. Ránk szabták az urbéri pártent, holott mi soha, de soha sem voltunk urbéreszek; így szűken mérték ki nekünk az erdőreszt és oly orszáulag maguknak a közigazgató városi tisztviselő, hogy minden jogszertő emberbarát felajdult a hallatlan törvénytíráson. Ép így tett Roma is, midőn Cartago városát a tengerger parttól belebb parancsolta eltávolítani, mi nem vala kevesebb mint tökéletes megsemmisítése.

Isten látja lelkünket, az elnyomók, a támadók nem mi valánk; ehhez csak Brassó városának volt esze, hajlama és hatalma. Utódaink átkát, családaink tönkremenését idéztük volna elő, ha békés szemmel nézünk birtokaink, jövedelmünk elorzását. Jogunkra támaszkodva s istenben bízva, sikra állánk mi törpék és szegények a hatalmas fogláló és egyszersmind közigazgató perestárs ellen. 26. évi küzdelem igénybevétele pénz, idő és erőket. Ezt okozta Brassó atyáinknak és nekünk már 165 év óta. És mi még sem vállunk meg jogainktól bár hitünk sokszor ingadozott. Avagy ki merésznél magára venni a jobbágyi címet, hogy örökre magára süttesse a judási bélyeget? Hétfalú megtett mindent, hogy szent igaz ügye diadalomra juthasson, közvéleményt teremtettünk a Kolozsvári Közlöny, Magyar Polgár, Székely Hírlap, Pesti Napló, Ellenőr, Egyetértés, Hon és Nemere lapok által. Követtség követés után ment Budapestre élő szóval is rajzolni kétségbe ejtő helyzetünket. Jajkiáltásaink nem kímélték meg a képviselőházat sem. A törvényszékek több éveken keresztül unig elég foglalkozást adott ügyvédünk és történet is több oly intézkedés, mely a hosszú bajból kibontakozhatásunkat lehetővé teszi. — Elvégre a nagyméltóságu m. kir. kuria ítélete is megzendült és Brassó tulajdonságainak határt szabott, de fájdalom, a főkérdés eldöntése későbbi időkre halasztott; az erdők használatá pedig az 1848 évi statusquo szerint fog gyakoroltni. Hétfalú fájó sebe tehát ennyi küzdelem és költekezés után sem gyógyulhatott be. A város pedig újra foglal, újra támad 1876-ban Bácsfalú és Türkös Száraztómós erdejében. Zavar van az erdőben, zavar a korcsmákban, és ezek következtében anyagi és szellemi pusztulás egész Hétfalun keresztül, ki tudja, mikor lesz a képviselőház azon helyzetben, hogy a birtokkérdést tisztázza és minden felett azon főkérdést: jobbágy volt-e a hétfalusi vagy szabad; földesur volt-e Brassó vagy nem? És míg e főkérdés eldöntetik: e kinos helyzetben vesztegeljünk-e? It az idő, határoznunk kell. Ez évvel legyen vége a pernek és jó reménnyel lépünk a béke útjára. Ezt körülben teennünk nem lehetett, mert Brassó mint pergestárs bíránk és közigazgatónk is volt egyszersmind. Ma egyenlőleg vagyunk a megye előtt és hisszük, Brassó ma nem a tulajdostól város, mint különben a közel jövő fog megmutatni.

Midőn fenebbi nézeteinket a tekintetes bizottság becses figyelmébe ajánljuk: kegyeskedjék a békülési feltételek megállapításánál tekintettel lenni a mi érett megfontolásunk után összeállított békeponthajra.

Első feltétel: A hétfalusi nép elcitoló fogva szabad polgára volt a hazának, az ma is; tiltakozunk Hétfalú jobbágyi és Brassó város földesuri címe ellen.

Második feltétel: A mindig Hétfalú által birtokolt és használt erdők egy talpalatnyi részére se tartson

francia zászlót elragalja. A bankár ezáltal a porosz harcossal lelkesültséget akarta fokozni. Nem csodolt. A mielőtt e körülmény tudomására esett a különben is harcavágyó porosz katonákban, élénk mozgalmak, vágy és türelmetlenség vett erőt mindnyájukon. Az ezer darab arany megtette hatását. Valóságos hőskövek képzelték magukat előre is, kik az első csatától al kalmával teljesítik az ezer darab arany elsőféléit. Voltak azonban a táborban olyan szerencse fiak, kik inkább a véletlenre számítottak tervek kivételével. Az utóbbiakhoz tartozott a zsidó származású Würtz Eduárd is, a porosz hadtest egyik kövitéze.

Nemsokára Wörthnél heves ütközet fejlődött ki a két ellenséges tábor között. Würtz a hadoszlop elejére osztott be, s majdnem elsőnek üdvözölhet a franciákat. Azonban Würtznek inkább az aranyokon járt az esze. Ott látta büszkén lengeni a francia zászlókat. Oh! de szerette volna elrabolni mindegyiket. Hogy ne! Persze, ha a zászlók előtt ellenség nincs halált osztó fegyverekkel, mert Würtz — szó, ami szó — bizony kissé „anyamasszony-féle katona“ volt. Ő távolról gyönyörűséggel tudta még ellenségét is szemlélni, míg közelében borzadt tőle. Végre az aranyok annyira kísértették őt, hogy hinni kezdte magáról a bátorságot. Ej! hisz a zsidó sokkal élte valóbb, hogysém a pénzért kissé bátor ne tudna lenni. Csak akarni kell és semmisen lehetetlen. Ez az okoskodás Würtzet föllekesítette. Ott látjuk legelől rohanni. Meglehet azért, hogy az ellenség mértőföldnyire van tőle. Hanem azért az ágyuk meglehetősen böm-bölkés a fegyverek is egyre másra ropogtak. Würtz pedig e fület kétségbeesett zenező mellett mindinkább közeledett céljához. Amott a magaslaton megpillantotta a legszebb francia zászlót. Oda törekedett. A zászló legyőzhetlen vonzerőt gyakorolt rá. Aztán társait is megelőzni akarta, s ezért még inkább sietett a magaslat felé. Pedig most már benne volt a haláljátékban. Körötte az ellenség s a halálos golyók íjesztően szivnak fülei mellett el. De őt nem találik a golyók. Ugy látszik, védelem alá helyezte vak szerencséje.

(Folytatás köv.)

tovább igényt Brassó városa, tehát huzza vissza kérdőszét, hogy mi rögtön saját erdőszeti hivatalunkat állíthassak fel.

Harmadik feltétel: Brassó városa által lefoglalt havasi legelőink, malmaink, korcsmáink Hétfaluna visszaszáradandók minden kárpótlás nélkül; mi sem kővetjük ezeknek a lefoglálás ideje óta 1876-é végei befolyt roppant jövedelem összegét Brassótól vissza.

Negyedik feltétel: Brassó városa térítse me Hétfalunak a törvénytelenn szedett épületé taxá 12,532 frt 73 kr. összeget a m. kir. kuria ítélete szerint. Egy évi taxát, mely nem foglaltatik az előbbiekbe: elengedjük, elengedjük még a 18 év alatt zálogolásokból befolyt roppant összeget, de tartozik a város: megyei hivatalnak az erdőszeti jegyzőkönyveket a be szedett pénzekről előmutatni.

Ötödik feltétel: Bácsfalú és Türkös Száraztómós erdejéből vonja ki kezét Brassó és a megyei hivatal mebecsületelt roppant fakart térítse meg.

Hatodik feltétel: Hétfalú és Brassó területé közti a határ: a Tömös víze fel Prediál tetőig a „Sovadásig“.

Hetedik feltétel: Ha e hat feltételt elfogadják Brassó városa, mi hétfalusi szabad polgárok a keresett és megtagadt békét nem fogjuk soha semmiféle kárpótlási követelésekkel megzavarni.

Bácsfalú, dec. 17. 1876.

A községi képviselő.

E javaslat szerint Hétfalú ősi örökségét követel vissza 1877 kezdetével, kikéül annyiban, hogy a törvénytelenn lefoglalt, milliókra menő jövedelmet nem követeli vissza Brassótól.

Ez elég áldozat s ki többet kíván e koldus, majd semmi megzavár nem bíró néptől, az sirját ássa meg Románia szomszédaságában a magyar nemzet hű öröklőinek! Videant consules!

Öri

Nagy-Borosnyó, febr. 11. 1877.

Ritka jelenség az, hogy az életben megadják az érdemesnek a valódi jutalmat; de ha tényleg ezt nem teheti is az érdem iránt a jelenkor, hogy ezt akarja tenni: tanúsítja az a körülmény, hogy az érdemes elhunyt után a mulasztást sokszorosan kívánja helyre pótolni. Ezen állítás tanúságul szolgál a Nagy-Borosnyón tegnap véletlen és váratlan elhunyt tanító és énekező Nagy Sándor gyászsejete, ezen nemeskeblű férfinak, ki egy negyedszázadnál tovább működött a népnevelés mezején, s kit mint énekezőt, a mellett a legkedvesebb barátot, a legerősebb s a legbecsületesebb embert kövők között helyezének emésző sirjának fenekére. Meghatottan állottunk a nemeskeblű férfi njan kiásvott sirja felett, mert benne, egy tapintatos, eszéyes, az ajkor szivonalán álló jeles képzettségű tanítót veszítünk el a halál által. Emésző sirja felett állánk annak, ki anynyi éven át mentora volt egy népes egyház fiatal nemzedékének. Egyike volt ő azoknak, a kik az érdem valódi munka által kívánják megszerezni, egyike azoknak kik nem tollal csak papírosan, nem szájhököddel, hanem az életben méjjen beható, s a szépet, jót és nemest feláldozó, önjöltüket nem kímélő fáradhatatlan öntevékenységgel mozdíták elő, egyike azoknak, kik egész életüket szellemi tökélet felfekték be, hogy az az utókor számára dusan kamatozzék. S mind ezen fáradalmait jutalma nem vala egyéb, mint a megnyugtató öntudat, keblében életének végalkonyán felhangzott im e vég-szava: „hivatásod, rendeltetésednek híven megfeleltél, a nemes harcot megharcoltad, pályádat nemesen megfutottad, hitedet megtartottad, eltevétt számodra az örök élet hervadtatlan koronája, hív levén a kevesen, többre bízattal ezután.“

De ha életében nem adhatódott is meg a jutalom, hogy azt megadni akarja a jelenkor, nyilvánult ez az ő véggyászati szeszése alkalmával.

A mellett, hogy a nagy-borosnyói ev. ref. egyház minden tagja, a zord téli idő dacára, sirfához kísért a kedves emlékt néptanítót, a sepsi ev. ref. egyházkor legfőbb hivatalnokai tisztelték őt meg becses megjelenésükkel, nemesak, sőt egyházköri főjegyző t. Kisantal Sámuel ur tartott az elhunyt hajlékánál méjjen megható imát, az imaházban pedig nagyzisztelő esperes Csizsér Gábor ur tartott egy valóban remek egyházi gyászbeszédet, melyben fölfejté a valódi szorénysággal folytatott igazságos munkásság alapelveit és hasznait. E gyászbeszéd a mily megható, ép oly épületes és tanulságos volt.

S így nem csak a nagy-borosnyói egyház, hanem az egész sepsi egyházkor tanúsítá e kegyeletes tény által azt, miszerint méltányolja az érdemet, nagy jelentőségűnek tartja a néptanítói hivatalt, s azt nemcsak a tényleges élet mezején buzditással, hanem a halál óráján tul a kegyelet és tisztelet nyilvánításával körmezi.

Meghatottan tekintők a nagy-borosnyói egyház agg Nesztórt, Gamalielt, a szinte 90 éves lelkeszt, az élet bánatos elgondolásával, nedves arccal, hogyan kísérté ki kedves hivataltását a temetőbe!

Lebocsátok koporsódat kedves barátunk emésző sírod fenekére, s gyászhajlékod viszhangozza nekünk a lapátál rád hányt fagyos göröngyök egyhangú koppanásait, s e fájó hangok szétszakták reményünk legvégső szálát, hogy valaha téged láthassunk e földön!

De áldásban létezen mindem emléked,

A jök szivében lesz állandó széked.

Böke égi harmatja,

Szivvirágid ásztassa.

Bartha Károly,
feldobolyi ev. ref. pap.

A furfangos hős.

— Életrépl. —

Irtá: Aigner Ferenc.

Történetünk tárgyát 1870–71-iki francia-porosz háborúból merítettük.

Már csatára készen állt a két ellenséges tábor, midőn Berlinben Spildner Ödön bankár 1000 darab aranyat tűzött ki jutalmul annak részére, ki a legelső

hetése végett 1000 frt készpénzt előlegezett az intézetnek. Az ellátás megkötött szakvállalkozásnak mondott közönséget a nemes jötteknek. Sok ilyen gondnokot adjon a gondviselés tanácsának!

— **Kitüntetés.** Böhler Ede Brassó városi sebész és az ottani szemgyógyintézet segédorvosának, és Hellig Frigyes azon intézet gondnokának sok évi működését elismerésül az előbbinnek az arany, utóbbinak a koronás ezüst érdemkereszt adományoztatott.

— **Mithad basa** maradandó emléket állított magának, melyről még évszázadok múlva is meg fognak emlékezni. Midőn Bagdadban helytartó volt, a Sate-el Arab partján Mesopotámiában, egy idilli fekvésű várost épített; a város neve Mammurah. Tizenöt évvel ezelőtti Bagdadtól Bassorahig néhány kis csárdán kívül rendes lakóház nem volt található. A nagy államférfi tehát ezen utraszen rendezett várost épített, hogy az utazók kényelmes megállapodási helyre találjanak. Tervét tizenhat hó múlva ki is vitte és e kis város ma már 5000 lakossal bír és kereskedést űz. Művezetése ezen város datolya-ültetvényei és datolya bora.

— **Hirlapirodalmunkról.** A hogy az a f. év elején állott, Sinycsei József az idén is terjedelmes statisztikai kimutatást közöl a „Vasárnapi Újságban.” E szerint 1877. elején összesen 268 magyar lap jelent meg. Ezek között van politikai napilap 17; politikai hetilap 26; vegyes tartalmu képes lap; egyház és iskolai lap 25; szépirodalmi és vegyes tartalmu lap 12; humorisztikus lap 5; szaklap 53; lap vidéki (nem politikai tartalommal) 61; hirdetői lap 7; folyóirat 53; vegyes melléklet 7. — 1876. elején ellenben csak 240 lap jelent meg; 1876-ban 201; 1870-ben 146; 1868-ban 140; 1865-ben 75; 1854-ben 20; 1830-ban 10. — A magyar lapokon kívül hazánkban 85 német, 42 szláv, 13 román, 4 olasz, 1 héber és 1 francia lap jelenik meg. — A magyar lapok közül legtöbb Budapestben jelenik meg (128). Kolozsvárt megjelenik 12, Debrecenben 8; Egerben 6, Nagy-Várádon 7, Szegeden 3 magyar lap.

— **Csoda agyu.** San Franciscóban egy ember oly ágyut talált fel, mely egy percben 1050 löveget képes kiröpíteni és pedig oly erővel, hogy egy erős tölgyfa-védett áttör. Kezeléséhez kevés ember szükséges és ezek teljesen védve vannak; egy ember elégséges a célzásához. Ha igaz, szép haladás az örök béke eszméi felé.

— **Az élelmes panaszosok.** Ki győződik a megszokott panaszosok furfangjait elősorolni? Frankfurtban történt, hogy egy kereskedőnek pöre volt, egy nő ellen, de hát nem volt kilitása arra, hogy megnyeri a pört, mivel nem volt tanuja. Felesége valhatott volna ugyan mellette, de a törvény értelmében, a feleség vallomása nem érvényes a férj mellett. Mit tett hát a furfangos kereskedő? Fogta magát, elvált a nejtől. Mint ilyen idegen nőt, a kihez neki semmi köze, megidézette tanuak, megnyerte a pört s azután . . . eljegyezte újra az elvált feleségét.

— **A ragály terjesztői.** A vörhenyláz egy esete fordult elő közelebb Angliában, mely mint megállapított, egy kutyáról ragadt több gyermekre — Azt tartják, hogy a vörhenyláz beteg mellett tartózkodott kutyának szőre volt a betegség anyagával telítve. Ez azt a sejtelmét kelti, hogy kutyák és macskák ragadós betegségeket egyik házból a másikba hurokolhatnak. A kölcsönkönyvtárak könyvei, melyek himlős kanyarós s vörhenyes betegek kezén megfordulnak, szintén terjeszthetik a betegséget. Uralkodó járványok alkalomával e körülményt jó lesz figyelembe venni.

A „Magyarország és a Nagyvilág” febr. 11-iki száma következő tartalommal jelent meg:

Frivaldszky János. — Eltűzött utak. Regény. (Vértesi Arnold.) (folyt.) — Emlékezés nagyanyámra. Költ. (Pósa Lajos.) — Keleti képek. — Diszsebéd a magyar ifjak tiszteletére Konstantinápolyban. — Sevil-lában. (F.) — Budapest lakóházai. (Kolbenheyer Gy.) — Bécsi tárcalével: Nehány nótá Csis-ből. (Porzó.) — Egy boldogtalan története. (Jack.) Regény. (Daudet Alfonz.) — Különlélek. — Sakkfeladv. — Képrejtv. — Szerkesztői üzenetek.

A „Vasárnapi Újság” 1877. évi 5-ik száma következő tartalommal jelent meg:

Tisza Kálmán és az országos kisdorvó-egyesület (Tisza Kálmán és arképpel és két rajzzal a kisdorvó-egyesület új épületéről). — „Bucsu”. Költ. — Várad Antalról. — „Hatem bey paripája”. Eredeti elbeszélés P. Szathmáry Károlytól. — Bertha Sándor (arképpel). — „Az emberszeretet házában”. Borostyáni Nándortól. — Magyar ifjak a török fővezér lakomáján a szeraszeratban (képpel). — Adriai képek: A sziklatenger. Herman Ottótól. — A tengeri kigyó (9 képpel). — „Válság alatt”. Fővárosi tárcá. — Irodalom és művészet, közintézetek, stb. rendes rovatok.

Szerkesztői posta.

A kavicsozás kérdése feletti polemiait teljesen bejezettnek tekintjük.

F. J. urnak K.-Vásárhelytől. Rövid reflexióknak helyet adhatunk; a beküldött hosszadalmassága miatt semmiestre se közzétehetjük.

Dr. R. urnak K.-Vásárhelytől. Kérjük a cáfolatot beküldeni. — Illető budapesti orvos.

Bécsi tőzsde és pénzek febr. 15.

5% Metalliques .	62.40	M. földt. kötv. .	73.—
5% nem. köles. .	68.—	Tem. földt. kötv. .	71.50
1860. államköles. .	110.—	Erd. földt. kötv. .	71.50
Bankrészesnyek .	835.—	Ezüst	114.30
Hitelrészesnyek .	147.—	Ca. kir. arany .	5.90
London	123.75	Napoleon'd'or .	9.86

Felelős szerkesztő: Vécsy Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Biztatok a megbizonyult jobban!

Orvosi tekintélyek és számos magánosok bizonyítványai a naponta növekedő kérdések-dések és szaporító kezeskedik alatt következő gyógyszerek jelessége felől:

Dr. Miller moh-növénynedve meglepő hatású a légcső és a mell minden fajú lobjainál és tüdőbetegségeknél. Egy téglly, használati utasítással 50 kr.

Köszönet- és ajánlólevelek.

Tekintetes ur!

Förlmulhatlan moh-növénynedveért ezennel indittatva érzem magam legmélyebb köszönetemet kifejezni; egyedül ezen szernek köszönhetem az eddig reménytelen, de most biztosan várható javulást, évek óta tartó mellgyengeség és köhögésből. Sziveskedjék a szenvedő emberiség érdekében ezen igazságú sorokat kinyilvánítani. Braila március 14-én 1876.

Teljes tisztelettel

Georg Michaeli, tőkepénzes.

Dr. Miller hatáságilag, vegyészileg megvizsgált óvbalzsama gőrcsök ellen.

Még förlmulhatlan hatására nézve minden-nemű gyomorba, gyomor-, szív- és tüdőgőrcsök, váltólag és nehézkáros rohamoknál. Egy nagy palack ára 1 frt. 50 kr. egy kisiny 50 kr.

Tekintetes Miller János urnak Brassóban. Óvbalzsama gőrcsök ellen nőknek szív- és mellgőrcseinél igen jeles szolgálatokat tén, kérem nekem postantánvételrel még 4 nagy palackkal à 1 frt. 50 kr. ezen eléggé nem méltányolható jeles szerből küldeni, s nem fogom elmulasztani eme hatásos szert mindenütt a legjobban ajánlani. Felső-Telekes 1876. aug. 8-án.

Kiváló tisztelettel Alosti Pál, földmivelő. Valódi minőségben kapható: Seps-Szentgyörgyön Csutak testvérek fűszerkereskedésében, Csikszóradán Leicht F. György-Ditróban Szatmáry J. gyógyszer, Gyergyó-Szentmiklóson Bogdán E. gyógyszer, Hátszeg Mátéfy Béla gyógyszer, K.-Vásárhelytől Lukács F. kereskedőnél, Kolozsvárt Engel J. és Vallentini A. gyógyszer, Brassóban Jekelius F.-nél, M.-Ludás A. András kereskedőnél, M.-Vásárhelyen Bucher M. keresk. 10-10

Kitünő

bogácsi ó-borok

Scherg Károlyné — Tikosi Máriánál 10 literenként 3 kitünőbb minőségű 4 o. é. frtért, nagyban hordólag jutalmasabb árba mindig kapható. Eről a t. cz. közönséget tisztelettel tudatja

Scherg Károly.

Lakása Benkő Elek ház Csutak testvérek boltja felett Seps-Szentgyörgyön. 2-3

Kádár József

férfi és női cipész S.-Szentgyörgyön

ajánlkozik a nagyérdemű helyi és vidéki közönség részére a legújabb divat szerinti lábbelik készítésére. Mérték szerinti megrendeléseket úgy helyett, mint vidékre huszonnégy óra alatt pontosan és jutányos árak mellett teljesít. Tartós, csinoság és jószágáról a megrendelt munkáknak kezeskedik — úgy a nála készült munkák ki-javítását ingyen eszközli.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri mély tisztelettel

Kádár József,

cipész.

Lakik a Jakócs Aron-féle házban 117. szdm alatt. 1-3

WHELLER & WILSON-féle

legjobb minőségű

varrógépek

kaphatók

GRAMA JUSTINIAN M.

szállítmányi üzletében Brassóban

lópiae, Schobeln-féle házban a legjobb minőségben találhatók. 1-3

A kézdi-vásárhelyi takarékpénztár rendes évi közgyűlését 1877. március 11-én d. u. 2 órakor tartandja az intézet helyiségében.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság jelentése a múlt 1876. évi üzletforgalomról.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A tiszta jövedelem feletti végintézkedés.
4. A felmentvény megadása.
5. Három tagu bizottság választása három évre.
6. Két részvényes tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
7. Indítványok, tekintettel az alapszabályok 16 §-ra.

17. §-a értelmében, felhivatnak részvény-jegyüket a pénztárnál elismervény mellett letenni. Kézdi-Vásárhelytől 1877 február 10-én.

Az igazgatóság

Dr. HANDLER MÓR

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű
titkos betegségeket;

- 1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint
magömléseket

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolást, különösen a

tehetetlenséget (elgyengült férfierőt);

- 2) húgycsőfolyásokat (még oly idültéket is), nemzörések bujakóros fekélyeit és másod-
rendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításaiiban;
- 3) húgycsőszűköléseket;
- 4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér folyást, és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

- 5) bőrkiütéseket;
- 6) A húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órá ől 8-ig
Lakik: Pesten, belváros, kigyóutca 2-ik szám alatt kigyó- és városházutca.
sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.